

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2428

Vragen van de leden **Voordewind**, **Ortega-Martijn** (beiden ChristenUnie) en **Gesthuizen** (SP) aan de staatssecretaris van Economische Zaken en de minister van Buitenlandse Zaken over *de schending van arbeidsrechten van werknemers in Azië door in Nederland actieve bedrijven*. (Ingezonden 18 februari 2009)

1 Heeft u kennisgenomen van het rapport «Cashing In» van de Schone Kleren Kampagne waaruit blijkt dat hongerlonen worden betaald aan en arbeidsrechten worden geschonden van werknemers in Azië, waarvan een grote meerderheid vrouw is, die kleding produceren voor onder meer de in Nederland actieve supermarkten Aldi en Lidl?¹

2 Bent u bereid dergelijke misstanden zo snel mogelijk effectief aan te pakken in het kader van het nieuwe MVO-beleid, inclusief de in december 2008 verschenen brief over ketenverantwoordelijkheid?² Zo ja, op welke manier bent u bereid deze misstanden aan te pakken?

3 Worden de in het rapport genoemde bedrijven op enigerlei wijze door de Nederlandse overheid gesteund, bijvoorbeeld middels kredieten, financiering, (vestigings)subsidies,

onderzoeksondersteuning en andere faciliteiten van landelijke, provinciale en/of gemeentelijke overheden?

4 Is er, indien blijkt dat er sprake is van enige vorm van overheidssteun, volgens u sprake van strijdigheid met de moties-Voordewind c.s. en Ortega-Martijn c.s.³, die oproepen tot inzichtelijkheid in de toeleveringsketen over fundamentele arbeidsrechten en de regering bovendien oproepen om mogelijke overheidssteun stop te zetten in het geval van schending van deze rechten?

5 Wanneer is een concreet voorstel van het kabinet tot uitwerking in effectief beleid van deze moties te verwachten om de schending van fundamentele arbeidsrechten tegen te gaan? Bent u bereid om een openbaar beroep te doen op bedrijven waarbij de arbeidsomstandigheden in de keten sterk onder de maat blijven om deze drastisch te verbeteren en daarbij een openbaar tijdsgebonden plan van aanpak te eisen?

6 Bent u van mening dat de door onder meer het «Cashing In»-rapport aangetoonde schending van arbeids- en mensenrechten aanleiding geeft om ook andere basale ILO-normen en algemene mensenrechtennormen als een leefbaar loon, veilige en gezonde arbeidsomstandigheden en redelijke werktijden te koppelen aan het al dan

niet verstrekken van overheidssteun (in overeenstemming met de moties-Voordewind c.s. en Ortega-Martijn c.s.)?

7 Worden producten van de in het rapport genoemde bedrijven ingekocht door de rijksoverheid en/of provinciale, gemeentelijke overheden en waterschappen? Indien dit het geval zou zijn, beschouwt u dit dan strijdig met de sociale criteria voor duurzaam inkopen zoals deze door het kabinet op 23 mei 2008 zijn vastgesteld?⁴ Zo ja, welke maatregelen kunt u daartegen ondernemen?

8 Heeft het kabinet al antwoord op de vraag «in hoeverre het Openbaar Ministerie (OM) bevoegd is bedrijven te vervolgen wegens medeplichtigheid aan ernstige mensenrechtenschendingen elders in de wereld», zoals in het verslag van de door het ministerie van Buitenlandse Zaken georganiseerde bijeenkomst «Business and Human Rights» van 1 december 2008 staat te lezen?⁵ Leidt de uitkomst daarvan tot de conclusie dat bedrijven die systematisch bijdragen aan zulke schendingen vervolgd kunnen worden? Kan het kabinet zelf een dergelijke zaak aanhangig maken bij het OM?

9 Horen Nederlandse bedrijven die in aanmerking komen voor het bedrag

van tien miljoen euro voor ondersteuning van export en investeringen in India, dat onlangs door de staatssecretaris beschikbaar is gesteld, te voldoen aan de motie Voordewind c.s. en de motie-Ortega-Martijn c.s.?⁶

¹ Clean Clothes Campaign (2009), «Cashing in; Giant retailers, purchasing practices, and working conditions in the garment industry», Amsterdam

http://www.cleanclothes.org/betterbargain/images/docs/cashing_in.pdf

² Kamerstuknr. 26 485, nr. 62 (22 december 2008).

³ Kamerstuknr. 31 263, nr. 16 en 31 700 XIII, nr. 38.

⁴ Kamerstuknr. 30 196, nr. 32 (16 mei 2008).

⁵ Kamerstuknr. 31 263, nr. 26; bijlage (27 januari 2009).

⁶ Ministerie van Economische Zaken (2009) «Heemskerk ondersteunt Nederlandse bedrijven bij export en investeringen in India», persbericht (9 februari 2009)

http://www.ez.nl/Actueel/Pers_en_nieuwsberichten/Persberichten_2009/februari_2009/Heemskerk_ondersteunt_Nederlandse_bedrijven_bij_export_en_investeringen_in_India

Mededeling

Mededeling van staatssecretaris **Heemskerk** (Economische Zaken), mede namens de minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 22 april 2009)

Hierbij deel ik u, mede namens de minister van Buitenlandse Zaken, mee dat de kamervragen van de leden Voordewind, Ortega-Martijn (beiden ChristenUnie) en Gesthuizen (SP) aan de staatssecretaris van Economische Zaken en de minister van Buitenlandse Zaken over de schending van arbeidsrechten van werknemers in Azië door in Nederland actieve bedrijven, helaas niet binnen de gebruikelijke termijn beantwoord hebben kunnen worden. De reden hiervoor is dat wij nog niet over alle informatie beschikken om tot beantwoording van de vragen over te kunnen gaan. Wij verwachten echter op korte termijn over de benodigde informatie te beschikken en zullen u de antwoorden zo spoedig mogelijk daarna toesturen.